

VRAJAMĂRII

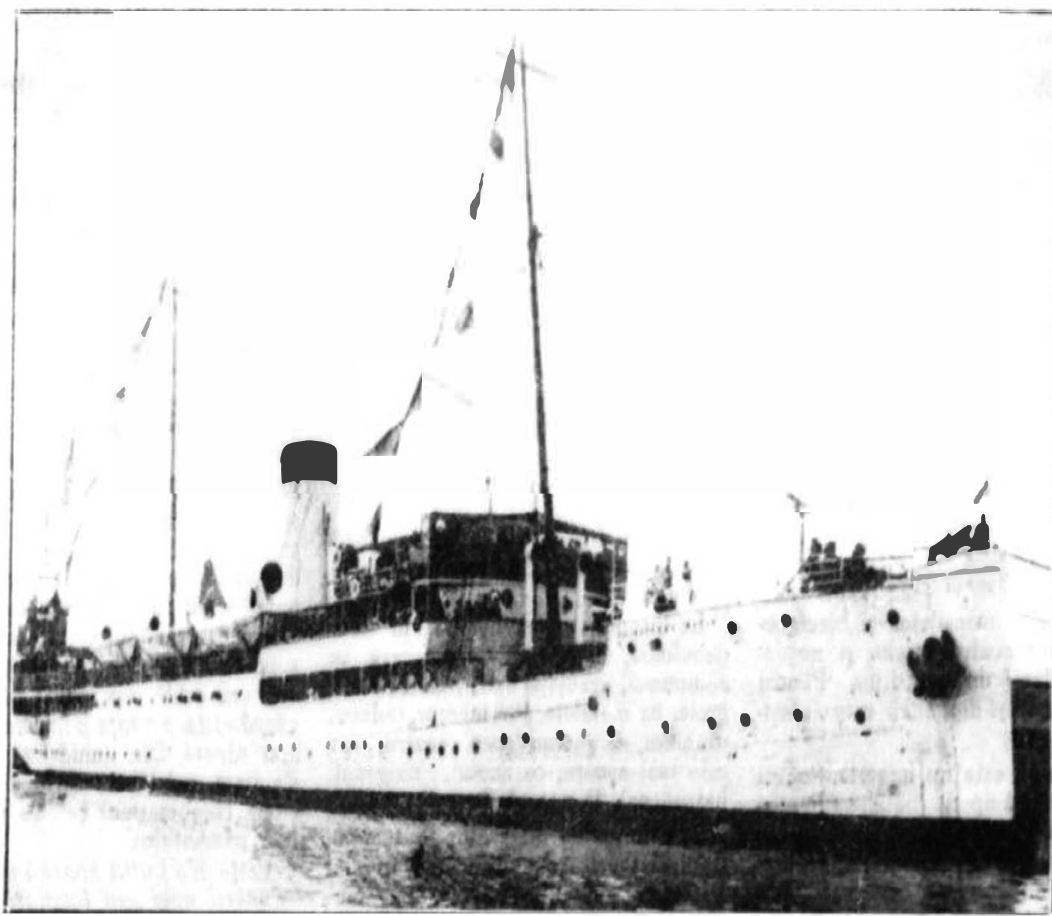
REVISTA BILUNARĂ DE LITERATURĂ PENTRU TINERET
DIRECTOR SOREL AVRAMESCU.

N-RUL

ANUL II

11-12

5 Noembrie 1934

VAPORUL „PRINCIPESA MARIA”

LEI 5

COLABORATORI:

Alexandru Nicorescu — Alex. Beck — C. Marinescu-Cosmarita — Costin Teodoru — D. Șt. Petropol — Em. Glugaru — Florin Băzuțu — Galia Tudor — George Lotru — Horia Teleajen — I. I. Dobrescu-B. — Ion S. Crișu — I. D. Rădulescu-Rimnic — I. Baltag — Ilie Lișteveanu — Ionel Braddelafrunțești — Justin F. Mihuțiu — N. Gherculescu-Sandlin — Rolly — Sandu Russu — Stellan Ionescu-Angel — Sorel Avramescu — Ștefan Gh. Romulus — V. G. Delamllcov.

„CE E MAREA?”

de CONTR'AMIRAL C. BUCHHOLTZER
Directorul Institutului Geografic Militar

Marea nu seamănă decât cu ea însăși și nu e comparabilă cu nimic.

De splendorile și imensitatea ei, nu ne putem da seama decât lăngă ea.

Barral

Un iubitor al mării, *Gustave de La Landelle*, arată în câte chipuri se răspunde la întrebarea: *ce este marea?*

«O enciclopedie viețuitoare, răspund învățații. Nu-i decât o picătură de apă în infinit, susțin filozofii. Naturaliștii spun că nu-i decât un amestec imens de apă sărată.

Gramaticii o delinesc numai ca simplă apă care înconjoară continentele. Chimicștii susțin că nu-i decât un volum enorm de protoxid de hidrogen fiind în soluție clorura de sodiu. Matematicii declară că este un corp cărui nu-i pot calcula suprafața. Fizicienii li văd numai fenomenele de mare, vânturile, echilibrul și curenții. Poeții clasici o văd locuită de mulțimea zeilor și zeițelor; poeții romantici o fac să rădă și să plângă; poeții realişti li descriu ororile; poeții fără adjectiv cântă imensitatea și hinelăcerile sale. Iar pentru voiajor și negustor; nu-i decât un larg drum. Pentru omul de stat și diplomați este o *chessiune*.

Pentru regi este un imperiu. Pentru popoare un câmp de bătălie. Pentru pictor nu-i decât un fond de tablou.

Istoricul susține că marea este arena unde s'au desleșat cele mai mari conflicte ale timpurilor vechi și moderne. Marea amintește veșnic de acele călătorii pentru războaie, pentru cuceriri, pentru descoperiri, de la fabuloasa expediție Argonaută până la acelea ale polurilor Nord și Sud. Marea este *Salamina, Războaiele Punice, Actium, Cruciadele, Abukir, Trafalgar, Navarin, Roma, Cartagena, Ve-*

neția, Genua, Spania lui Carol Quintul, Holanda, Franța lui Ludovic XIV și Colbert, ea este Puterea Britanică. Marea a făcut pe Cristofor Columb și toate marile descoperiri ale lumii.

Marea pentru romancierii este acei gigantic teatru unde se agită toate pasiunile omenești modificate printr-o existență excepțională. Iar pentru marinari este o carieră, o profesiune, un meșteșug... ea mai este și un azil, o mamă care hrănește, o a doua patrie, un obicei, o pasiune... și câte odată încă, ea este sclavia, exilul, închisoarea moartea!...

Jpoteza formării mărilor și începutul vieții

Orientalii îi spun mării «noaptea abisului».

În toate limbile vechi, marea înseamnă «desert» — «noapte».

Învățăutul francez *La Plıce*, a făcut următoarea ipoteză asupra formării pământului:

La început, pământul era în stare nebuloasă, cu elementele din care se compunea, aranjate astfel, că cele mai grele, ca metalele, aur, mercur, radium, uranium, se găseau spre centru, iar cele mai ușoare, ca azotul, oxigenul, hidrogenul, la suprafață.

Prin mișcarea materiilor în fuziune (topire) acestea au putut trece în mod accidental din o regiune în alta, aducând astfel apariția la suprafață a corpurilor rare (aurul, radiumul, etc.) cari, probabil că spre centrul pământului sunt comune, adică se găsesc în mari cantități. Cu încetul, nebuloasa a început să se condenseze și când condensarea s'a făcut complet și prin radieră calorică în spațiu s'a ajuns la o temperatură mai coborâtă, straturile

dela suprafața globului au devenit solide.

Ac astă scoarță solidă era compusă din elemente: siliciu, aluminiu, potasă, magneziu, sodă, calciu, adică din elementele ce constituiesc azi majoritatea corpurilor ce ne înconjoară.

Răcirea continuând, scoarța pământului s'a îngroșat iar gazele de deasupra s'au combinat și din hidrogenul și oxigenul aliat aci s'au format vapori de apă. Toată apa formată sub forma de vapori, era amestecată cu atmosferă și presiunea ce o exercita pe scoarța pământului era de 3 sau 4 sute de ori mai mare ca presiunea pe care o face acum atmosfera noastră.

Temperatura urmând să se scoboare, vaporii de apă s'au condensat și prima ploaie a căzut pe pământ sub formă de apă fierbinte.

Căderea acestei ploii a coborât mult presiunea pe scoarța pământului. Trebuie să admitem că în atmosfera de atunci se găsea și anhidrida carbonică și clor sub formă de acid clorhidric, care au fost antrenate de apa condensată din prima ploaie. Sodiul aliat pe pământ, sub acțiunea acidului clorhidric a format sarea. Aceasta s'a dizolvat în apă cu atât mai ușor cu cât apa era caldă, așa încât prima apă răspândită pe fața pământului a fost apă sărată. Din anhidrida carbonică s'a fixat mai târziu cărbunele în diferitele combinațiuni ce au apărut pe fața pământului.

Viața n'a putut apare înainte condensării apei sau formării oceanului și coborării sub 50, căci ființele formate, albuminoide, nu suportă o temperatură superioară. Numai în aceste din urmă condițiuni, albuminoidele au putut apare în primele manifestări vitale.

(Urmarea în No. viitor)

...ȘI MARELUI EMINESCU... O STATUE

Acum câteva săptămâni, s'a sărbătorit desvelirea unei statui la marginea mării. A cui? A marelui nostru Mihail Eminescu. Acest monument și-l datorau Românii conștiinței lor și nu atât poetului. Din clipa în care a murit, Eminescu a continuat să trăiască în sufletele tuturor prin graiul său. S'a stins atât de sărac și a lăsat în urma lui cele mai prețioase nestimate cari pot supraviețui unui om. Pentru el, al cărui «lut» zace de atâtea decenii tot în «lut», al cărui suflet este departe de tot ceace-i suflare omenască, alcătuirea unui chip asemănător cu al său, săpat în piatră, ce poate însemna oare? nimic!

...Dar... totuși, Românii au trebuit să-și îndeplinească pioasa datorie de a-l lăsa să se odihnească aievea... acolo unde a dorit... Privește și va privi veșnic valurile mării, după cum atunci când a trăit, a simțit valurile nemiloase ale vieții. În mijlocul aceluiaș oraș, unde de secole se odihnește marele Ovidiu, Eminescu mort, va trăi de a pururi... și ironie... în viață de multe ori el se credea sfârșit...

De-mi țin la el urechea și văd de câte ascult

De, de dureri străine?... Parc'am murit de mult!

Oricare om trecând pe acolo unde se înalță statuia lui, se va lăsa coborât în vraja versurilor sale și nevrând va îngâna în taină unele... și cu acelaș zâmbet ironic poetul îl va privi. Am spus «acelaș» căci de câte ori în viață figura lui întunecată n'a fost înșeninată atunci, când judecând ornamentarea, amara ironie i se întipărea în colțul gurii, făcându-l să zâmbească. Zâmbea încruntat, căci zâmbea gândind la omenire și la viață.

Ne-ar fi fost îngăduit să ne mirăm

că Eminescu este pesimist în întreaga sa operă, dacă n'am cunoaște viața pe care a trăit-o și dacă n'am ști că a-dâncul lui pesimism nu izbucnește numai ca efect al propriilor sale dureri; atunci când studia și satiriza omenirea, ar fi fost cu neputință să nu se întristeze profund. Prin aceasta se poate explica faptul, că Eminescu a suferit, cum n'a suferit nimeni altul, fiindcă trăind viața lui, înțelegea viața tuturor. Sensibilitatea lui sufletească, adâncă lui cugetare și dragostea cea mare pentru natură, n'a putut să nu ne dea nouă un geniu ca cel al lui Mihail Eminescu. A trăit, suferind, cugetând și iubind; și cum a trăit, tot astfel a simțit și'n poezie. Fiecare cuvânt, fiecare vers, impletit cu rară măiestrie, corespunde atât de bine vieții lui. Când suferă sau când iubește în poezia sa, atunci își trăește clipe din viață.

*«Ce e amorul? E un lung
Prilej pentru durere;
Căci mii de lacrimi nu-i ajung
Și tot mai multe cere».*

Când cugetă atât de profund, când se revoltă, desigur întregul mers al omenirii, pe care-l urmărește pas cu pas și clipă cu clipă, ajungând la concluzii atât de adevărate:

*«Iar în lumea asta mare noi copii
ai lumii mici*

*Facem pe pământul nostru mușuroaie
de furnici.*

*Cum nu vii tu Tepeș Doamne, ca
punând mâna pe ei*

*Să-i împarți în două cele, în sminteli
și în mișei.»*

Natura intrupată în poezia sa ne dovedește, că poetul a iubit-o și a fost înfrățit cu ea. Unele versuri, dar

foarte puține ne lasă să întrezărim momente de liniște sufletească, desigur acele clipe, când Eminescu încerca să speră... și spera zadarnic. În întreaga lui viață a găsit deci ecou în poezia sa, așa dar pentru noi viața lui nu s'a stins, va dăinui etern... Mai toată viața și-a trăit-o în mizerie și când constată ruina fizică a ființei sale, nu încetează să și-o exprime prin versuri dureroase, cari culminează prin strigătul de chin și desnădejde:

„Ah! organele-s sfărmate și măestrul e nebun”.

Aceste vorbe anunță sfârșitul marelui poet. Moartea, care nu ține seamă pe cine răpește, l'a smuls atât de tânăr tocmai pe el. A murit oare ca oricare altul? nu! El a fost omorât de un nebun; în casa de nebuni, fiindcă a trăit geniu în lumea cugetării și a poeziei. I s'a ridicat și lui o statuie. Nu pot spune decât următoarele cuvinte, schimbând puțin două din versurile, pe care le scrie despre „Steaua care a răsărit”:

*„Era, pe când nu s'a zărit,
Azi o vedem și nu e.”*

...Iar eu spun despre el:

*„Era când n'a fost sprijinit
Azi îl cinstim... și nu e”.*

Doar unul a fost M. Eminescu; nu știu dacă va mai fi vreunul. A strălucit și va străluci ca un luceafăr pe orizontul luminos al literaturii noastre și va trăi „nemuritor și rece”, ca și acela, pe care l-a cântat:

*„Trăind în cercul nostru strâmt
Norocul vă petrece
Și eu în lumea mea rămân
Nemuritor și rece”.*

(„Gazeta Femeii”)

ATIDE

ȘOVĂIALA

(După Rex Margham și Georg Sandler)

II

de HORIA TELEAJEN

Într-o noapte când mă cuibăream de culcare Margham se deșteaptă: — «Oh! Georg, mi se pare că plecăm «la Thomasfield!» Imi trăgeam tocmai pana de lână peste cap. — Mă uitai curios și totodată contrariat către prietenul meu — căci tare ași fi vrut să dorm o duzină de ceasuri — dar prietenul meu se uita în tavan. Și, în acel tavan, tocmai sus, între cornalele unor zugrăveli în relief, gtu precis că Margham deslușea chipul Dixiei celei blonde.

Poate că, de atâtea săptămâni de-

când zăcea cu piciorul ferecat în praf alb solidificat, Rex zugrăvisse cu imagini chipul adorabilei sale, pe care îl contempla de câte ori deschidea ochii! — Am stat o vreme cu privirile îndreptate în direcția unde el vedea icoana. Apoi, vârtându-mă sub cuvertură, îi spusei — mai mult ca pentru mine:

— «Poți să te duci cu bine, Rex; eu nu merg!

— «Georg, ai spus ceva?

— «Am spus că, mai bine te culci

și visezi comoara de aur și nestemate a lui Kawoaw, de cât să pleci pe așa o vreme!» În adevăr, aiară era o vreme care mai curând și-ar fi priit să dormi, să visezi comori păzite de spectrele hidoase ale lui Kawoaw, vrăjitoare, draci sau altceva decât o domnișoară canadiană pe care o iubești. Ploua cu zăpadă și cu țepi de ghiță. În fond, răsprezece kilometri erau un mof pe vreme mai bună. Acuma însă, nici cai n'aveam să pot prinde, pentru că toți erau mânăți în adăpos-

OVIDIUS NASO

Din punct de vedere literar, teritoriul dobrogean începe acum unamie nouăzeci și doi de ani, în Tomis — Constanța de astăzi — iar primul poet este, bine înțeles, **Ovidius Naso**, ostracizatului centrului imperial roman, autorul **TRISTIEI**, al **HEROIDELOR**, al **METAMORFOZEI** și al regretatei **MEDEEA**, despre care nu avem alte cunoștințe decât notele mai mult elogioase, lăsate de Quintilianus, Tacitus și Cornelius Severus.

Descendent dintr-o castă de cavaleri pelignezi, Ovidius Naso s'a născut în **Sumlo** în anul 43 î. d. C., a studiat la Roma și la Athena și, cu toate că familia lui îl pregătea pentru cariera de magistrat și chiar s'a ocupat mult cu chestiunile de drept, a fost stăpânit totuși de arta scrisului până la sfârșitul vieții sale, artă care i-a reușit puternic în poezie, mai puțin în elegie și destul de bine în așa zisele „scrisori”.

Subiectele sale sunt vaste, precum vaste sunt și operele. Dela început și până la sfârșit, operele lui Ovidius trădează influența culturii atheniene, populată cu subiecte mitologice, influența alexandrinilor și a metempsihozei care stăruie în epoca lui Pitagora. Încă nu se cunosc nici astăzi toate lucrările lui, deoarece mare parte au fost pierdute, probabil în timpul exilului.

Cariera de judecător atrăgându-l prea puțin, scrisul îl atrage mult, poezia îi exaltă sufletul iar „dragostea” îi este un izvor nesecat de inspirațiuni. Scrie. Dela început, mai mult decât oricare alt poet al omenirii, succesul îl copleșește. Aceasta are

o foarte mare influență și de dreptul puternică asupra lui, cu atât mai mult că, în vremea lui Ovidius, literatura intrase pe un făgaș așa zis modern iar critica, împărțită între opere de acum învechite ale lui Horatius și Virgilius, și între genul modern al lui Ovidius, duce o aprigă luptă iar soții nu sunt favorabili autorului Tristiei. Din contra, se pare că, numai datorită originii sale nobile și marelui treceri de care se bucura în aristocrație, li asigură continuarea fundei, singura lui armă de luptă este conde-

lul, lucru de puțină însemnătate, dacă avem în vedere că vechea Roma ascultă și se conducea după puterea oratorică, asemenea vechilor greci. Ovidiu nu avusese nici ocaziunea și nici vocațiunea pentru această artă. Studiasse declamatoria latină, dar aceasta avea să-i serve numai pentru prezentarea în lumină vie a operelor sale dintr-un început — poeme ale dragostei pure pe când oratorii, tribuni, duceau lupta vie, pe față, în piața publică, în mijlocul mulțimii.

Dacă Ovidiu poate fi considerat **primul părinte al libertății scrisului**, apoi tot el este acela care, la începutul debuturilor sale, a încercat

să facă din „dragoste” ca și din amănuntele ce o înconjoară, adevărata retorică și adevărata lege după care lumea urma să se conducă. Din acest punct de vedere, **AMORES**, conțin atâta migăloasă artă de convingere și de întoarcere către „dragostea ca primă virtute socială”, pe cât de migăloase prezintă, mult mai târziu, Rousseau în **Emile** virtutea socială prin educația copilului.

Cu tot originalismul său însă, Ovidiu își atrage ura nobilimei ca și a cesarului, pentru curentele create de poemele sale, încât va trebui să poarte pe umerii săi surghiunul fără ca, prin puterea artei scrisului, să reușească a obține grațierea. Un scriitor sau un poet, ori care ar fi el, dacă a dat so-

BOABE DE NISIP

Lui **I. D. CASANDRU**
care de Paști mi-a trimis
un ou de găscă.

*Oul ce mi l-ai trimis,
Nu l-ai fieri și l-am pus bine
Sub o cloșcă — și-a eșit
Un găscac exact ca tine!*

Lui **MIRCEA IORDACHE-YO**
care m'a grațificat, tot de Paști,
cu o bucată de slăniță. Cred că
are să mi-o trimită până la Paș-
tele... cailor!

*Gă n'au și bieții au un Paște
Jmi pare, dragă, foarte rău...
Pierd o bucată de slăniță.
Ge-i groasă că... obrazul tău!*

IONEL BRADDELA FRUNTEȘTI

turi și apoi, drumul ducea peste o laalțime unde aveam să-mi frâng eu gâtul iar calul picioarele, dacă puteam presupune că ochii aveau să-mi rămână nescopi de gheața care s'buia prin aer ca niște țânțari de Columbia.

— «Dar bine, Georg, ști că eu nu pot să merg. Vrei poate să mă părăsești? Uite, cred că mai curând îți-i lenel!»

— «Ei bine, asta nu! Nu-ți dau voie să mă faci lenel! Lenel ești tu că, de patru săptămâni nu ai atâta energie să te vindec. Voi sfârși prin a-ți fura frumoasa și — să nu uiți — am să plec în munți cu ea!»

Margham, care nu știa să se supere, răsă cu mare poftă:

— «Așa Georg; s'o furi dar, în loc de munți, mai bine s'o aduci aci. Cred că atunci m'aș vindeca.

— «Rixi, ști tu ce-i atară? Încercăi.

— «Atară, Georg. . . . Imi inchipui: Cântă Astrix dintr'o chitară

de disonante; acordurile-i dureroase se preface în lacrimi de ghiță, pentru a justifica odată mai mult de ce spațiul produce coborârea temperaturii. Tocmai că așa ceva vreau să-ți explic, cu privire la Dixie. Spațiul care ne desparte este de cincisprezece kilometri: Nici un nor nu este atât de mult depărtat de sol, lătă așa dar un puternic motiv ca să furi un Bucfal din grajdurile lui Warrens și să te avâți a cuceri acest spațiu.

Lirismul acesta al lui Margham mă făcu să arunc până la doi metri de pat și să-mi trag cismele. — Eram hotărât dar nu pentru ca să-i fac lui pe plac, ci pentru că voiam în adevăr s'o iau pe Dixie cu mine și, ori o duc în munți să caute comori pentru Margham, ori i-o aduc aci pentru ca să scap odată de grija puștei lui Way Warrens.

Way Warrens nu dormea în zosp-

tea aceea și asta era toamai contrariul aprecierilor mele. Pisica asta bătrână care-și schilodise copilul cu un loc de pușcă, presupunea că eu o să încerc să plec, vremea fiind prielnică celor ce vor să facă lucruri ascunse. Avertizase pe tata iar tata, întâmplător plecase de dreptul la Old Margham căruia îi făcuse confidență. Old Margham și-a luat măsură.

Cu destulă greutate am putut scoate din grajduri un noaten rasă Killer, pe care l'am... înțepat cu o pătură de călătorie. Animalului îi plăcea timpul, fiindcă era gras și stătut iar sângele rasei sale îl cerea mai mult în țările naturei decât în grajdurile lui Margham senior.

Ca să es la drumul cel bun, trebuia să străbat un mic grup de sălcii «gana». Pe la mijlocul dumbravei, căluțul, care mergea cu nădejde, cu capul sus și nările umflato, se împiedică și căzu. Simultan, se auzi un loc de

SONETUL TOAMNEI

Din vârf de culmi, se lasă Toamna 'n vale
Și, monoton, își cerne bruma rece...
Cad funzele... Cocorul iarăș trece,
Ducând cu el nădejtile opale.

Natura, deschizând pinacotece,
Așteaptă zvon de vânturi prin petale,
Ca doliul, îndrăzneț, să se prăvale
Și asupra lor — prășind — să se aplece.

Cutreeră ciobanii pe câmpie
Și doina lor mai tânguios răsună,
Iar stâna 'n munți se tângue, pustie.

Plâng frunzele... zac florile 'n risipă
Și norii, fumuroși, aleargă strună...
O pasăre durerea 'n crâng și-o țipă.

I. I. DOBRESCU-B

LACRIMI

Plouă !
Picături de lumină-mi bat în geam
— Un nour de plumb
Durerea-și plânge
O!... dac'aș fi eu 'n locul lui,
Pe geamul unde-acum
Bat picăturile luminei,
Ar bate picături de sânge.

Plouă !
Pe obrazu-mi se 'ntâlnesc picăturile de ploae
Cu picăturile lacrimilor mele...
Buzele sufletului meu, le culege
Depe crucea unde stă răstignit,
Și se adapă cu ele.

N. GHERCULESCU-SANDINY

cietății un număr mai însemnat de lucrări, începe să creeze unele curente moralo-politice, deoarece operele sale vor viza întotdeauna moravurile contemporane. Ori Ovidiu cânta cu o neintrecută măiestrie dragostea dar și cu atâta lipsă de obiectivitate, încât ajunse ca, dela dragostea pură, morală, să provăduiască dragostea nepermisă. După aproape două milenii, această formă de dragoste, nu mai impresionează și nu mai îngrijorează, pentru că vremurile au transformat sclavia în democratism iar nobilimea a ajuns obiectul sau mai bine zis obiectivul armelor politice.

Nobilimea din vremea lui Ovidiu, deși situată pe enorme piramide de putregaiu moral, ținea cu îndârjire la

ingrădirea libertății în dragoste. Pentru acea vreme, ori care ar fi fost punctul pe unde ideia „libertatea” avea să evadeze, iusemna de fapt mai mult un pericol de ordin politic, decât o răsturnare sau o prăbușire a moralității de familie. La baza înălțimilor peste care trona ori care nobil, persista veriga unui vechiu lanț: scâlvia. Dacă cineva din rândurile aristocrației, s'ar fi ridicat și ar fi strigat puternic: sfărâmați lanțurile sclaviei și lăsați libertatea să guverneze... acel ruginit lanț s'ar fi strâns cu iușeala fulgerului peste mâinile celui îndrăzneț, automat decăzut din prerogativele clasei sale și care ar fi urmat să putrezească în temniți sau să îngroșe numărul ce-

lor sortiți săngeroaselor spectacole dela curte.

HORIA TELEAJEN

(Vom continua în numerele viitoare)

ECOURI

CULTURALE

LITERARE

Suntem în măsură să precizăm că, volumul «*Tolbă cu săgeți*», datorit colaboratorului nostru, d. Stelian Ionescu-Angel, va fi expus în vitrinele librăriilor pe ziua de 5 Noembrie a. c.

Credem că va întâmpina o frumoasă primire din partea cititorilor noștri.

pușcă, apoi eu nu mai știui, vreme de un ceas ce se petrecea. M'am desmeticit în spatele unuia din paznici, un misurian colosal, care suferea de năduf. Mă căra ca pe un mănzișor nou născut, printre ocoalele cailor, apoi mă lepădă pe o grămadă de paie. Eram în pavilionul paznicilor.

Veniindu-mi binișor în fire, întrebai pe acest brav păzitor de animale:

— «Ce a'a întâmplat oare? Misurianul răspuse pe nas că el nu știe alt decât că a dat peste mine între sălcii. Despre cal nici idee nu avea.

— «Voșți să anunț pe d-l administrator?

— «Nu voesc nimic... Ah! ba da: cum aș putea eși mai curând din vizuina asta?

— «Când vrei... și-acum dacă-ți dă mâna!

Încercai să mă scol, dar zadarnic. Mă durea grozav creștetul capului și imediat îmi aminti că am fost repezit

cu capul într-o salcie.

Acum cred și eu că s'a terminat cu drumul la Thomasfield: cel mult Rex poate merge singur.

În acest timp tata își făcu apariția:

— «Ei Georg! Ai să termini cred cu minciuna. Blestematul cela de Warrens era în stare să-ți sdrohească picioarele. Bietul căluș!

— «Dar cum, cine a tras? Ai aflat ceva?

— «A fost o carabină întinsă între sălcii; dacă e a lui Warrens nu știu dar știu că el își poartă sămbetele; e unealta celui bătrân...»

— «Și d-ta îl ajută.

— «Eu nu-l pot ajuta fiindcă eu sunt un Sandler dar bătrânul pretinde că-i strici planurile în privința lui Rex. Americana vă strică capul la amândoi, ascultă-mă pe mine. Vin acum dela Rex Margham, cu care am avut o discuțiune extrem de agitată; spune că se-am unit cu toții să-i stricăm

feciorul. Pe legea mea, cred ca e timpul să plecăm în țară. Ruginitul cela cu domnișoara lui de fecior îmi neliniștește viața și tu știu că mai avem la Rittborg alte îndatoriri mai de seamă.

Veni și Warrens:

— «Domnule administrator, zise el, D-l Margham cere să-i ducem acolo pe rănit.

— «Care Margham?

— «Old Margham! Tata se 'nfurie.

— «Spune-i să mă lase 'n pace da azi încolo; eu nu-i sunt cu nimic dator acestei cărtițe și în orice caz, pe tatăl său nu eu l-am omorât, ca să dea el ordin să mi se împuște feciorul! Am să plec cum se va lumina de ziua. Sunteți cu toții niște acele-rați. Apoi paznicii mă luară și mă duseră acasă. Pe drum am aflat un groznic adevăr: în sălcii fuseseră înținse două puști, la un metru înălțime.

(Continuare în pag. 9-a)

Pagina poeziei

TRISTEȚEA PORTULUI

Și, portul se cufundă în negura tristeței, —
Privind epava sumbră în largul de ocean,
Ce-și sfarămă talazul în calmul dimineții
Acolo unde vasul muri acum un an.

Și nimeni nu se 'ndură epavei să-i strecoare —
Un laț în jurul prorei gemând covârșitor, —
Ce-și dă, zâmbind — salutul și ultima suflare
În brațele amantei, cerându-i ajutor.

Și, ca 'ntr'o pânză fină de marmoră cernită —
Epava se scufundă cu ultim horecăt, —
Privind întunecată din funduri ce palpită —
L'atingerea iubitei de sânu-i răsvrătit.

Trecut-au ani și frații, surorile iubite
A celor petrecuți în portul matinal —
Privesc în zarea vie cu sițuri ofilite
Scandând a nerăbdare 'n amurgul sideral.

ION S. CRIȘU

PE FOI DE ALBUM

Hrisoave vechi, îngalbenite, un strat de praf va este haină,
Ați luminat în ziua 'n care voi v'ați născut și ați și murit,
Purtați în culele hârtiei, ascunsă, câte o mare lăina,
A fost o rază de lumină, în ziua 'n care ați trăit.

Cu 'n focnet trist ca o durere, v'am rupt pe toate 'ncet, deiarândul
Și 'n fulguri ca de zapadă, voi la picioare mi-ați căzut,
Când terminai de rupt, deodată, privii la voi și-mi spuse gândul:
Ați fost o viață blestemată, ce cu durere am trecut...

STELIAN IONESCU-ANGEL

Întoarcerea dela pășune

După un deal, soarele pal coboară,
Natura pregătind de inserat.
Ciobanii turmele și-au adunat.
Și satul cu mioare-l inundară.

Obrajii le surăde plini de viață,
Pe sarici poartă fin miros de fân;
Berbecii în frunte tălăngile îngân
Purtând scaeți în lâna lor cea creată.

Vine apoi pace molcomitoare,
Când cumpăna să scârțâie — a 'ncetat.
Doar câinii de mai scot câte-un lătrat,
Privind pe boltă luna călătoare.

C. MARINESCU-COSMARIN

FURTUNA

Pe mare — o boare
ce vine,
susține
și 'n suflet mă doare.

Pe apă — o luntre
pribeagă,
mă leagă
de dînsa o punte.

E valul — o dună,
talazul,
obrazul
îmi udă de spumă.

Se duce — revine,
strobește,
lovește —
în barca ce vine.

Doar spuma din valuri,
pătrunde —
s'ascunde
'n rotundele maluri.

Se 'nalță furtuna, —
izbește —
sdrobește,
în barcă într'una.

Se-ascunde, s'afundă
năvalnic
strig jalnic:
„Ne 'nghite o undă”.

D. ȘT. PETROPOL

Din volumul în manuscris „Început...”

Înmormântare

Nu mai dangăte s' aud
Printre ruinele iubirii,
Unde trist, ingenuchează
Ritmul vechi al cîmpirii...

Și mister, sau este vraja?
Nu-i nimic. Și reverio...
Gare-aruncă 'n ghimura morții
Zîmbetul și bucuria.

Totul, se cufundă 'n vise
Și nimic nu mai străbate,
Din trecutul înereș
Gare 'ncet îmbătrânește.

GEORGE PETRACHE

POPASURI DOBROGENE

Revistă de propagandă dobrogeană

CONSTANȚA ȘI IMPREJURIMILE ȘALE

Timpurile legendare. — Legenda întemeierii cetății Tomis.
— Colonizarea din Milet. — Epoca Romană. — Stăpânirea turcească. — Vremurile noi.

dupa Prof. O. TAFRALI

Origina orașului Constanța se pierde în negura timpurilor.

Primul nume al orașului a fost *Tomis*, o colonie milesiană despre care poetul Ovidiu în «Tristele» lui ne povestește o legendă :

«*Inde Tomis dictus locus hic, quia pertur in ielo. Membra soror fratris consecuisse sui.*»

(Acest loc fu numit apoi Tomis, fiindcă aci se zice că o soră a tăiat membrele fratelui său).

Legenda despre care pomenește poetul român că se referă la Tomis, datează dinainte de războiul Troici, adică cu 12 secole înainte de Cristos.

Se spune că Jason, eroul mitologic, voind să răpească lâna de aur din Colchida, s'a imbarcat cu mai mulți tovarăși pe o corabie numită *Argo* — expediția argonauților. Ajungând în Colchida, Jason ajutat de *Medea* fiica regelui, răpește lâna de aur și părăsesc pe furie Colchida, luând în corabie și pe fratele fetei, *Absirt*. Urmăriți de rege pe mare, și fiind în primejdie de a fi ajunși, fugarii debarcă pe stânca Constanței, unde îl taie în bucățele pe copilul *Absirt*, iar capul infipt într'o prăjină îl așează pe un loc înalt, pentruca regele următor văzându-l, să se coboare din corabie ca să-și îngroape copilul; iar ei, în timpul acesta, să fugă mai departe. Dela acest episod mitologic se trage și numele Tomis, care vine dela verbul grec *temno*, a ciopârți.

Ovidiu și Strabo, arată că orașul pe la începutul erei creștine, era întărit cu șanțuri, cu ziduri și cu porți, cari în două rânduri abia au putut rezista năvălirilor barbarilor. De aci începe istoria scrisă a bătrânei colonii milesiene.

În secolul VII înainte de Cristos, se așează la Constanța o colonie de greci din Milet (Asia Mică).

Acești Elini au mai întemeiat și alte colonii pe țărmul românesc al Mării Negre, cum a fost *Istria*, *Calatis* (Mangalia), etc. Populația băștinăse din Dobrogea nu trăia în bună înțelegere cu cetățile grece și de aceea vedem că și Tomisul s'a închis cu ziduri de cetate. Aceste ziduri au fost descoperite cu prilejul unor săpături făcute pentru o clădire, la întretăierea străzii Scarlăt Vărnăv cu Bulevardul Ferdinand.

A eșit la iveală un turn al cetății,

pe care s'a găsit o inscripție din care reese că zidul a fost construit de corporația măcelarilor din Tomis.

Sub romani, orașul Tomis ajunge la o mare înflorire, devenind o adevărată metropolă comercială a întregului port Euxin.

Cu Traian, orașul nostru ia o dezvoltare care întrecea pe toate coloniile pontice de pe coastele apusene ale Mării Negre. Tomis devine prin organizarea imperiului sub Dioclețian (anul 297 d. Chr.) capitala provinciei *Scythia Minor*, care se întindea cam în marginile Dobrogei de azi. La Tomis era reședința aceluia «*Dux limitis provinciae Scythiae*», care avea în mâinile sale puterea militară a ținutului roman dela gurile Dunării.

Până pe timpul lui Justinian, fu epoca de aur a orașului nostru, care era cel mai înflorit atât prin mulțimea construcțiilor private cât și a edificiilor publice. Tomis trebuie să se fi întins mult în mare; și acum se mai văd urme de zidării și pietre de clădii, cari s'au prăbușit pe stâncile ce se prelungesc sub apă. În fundul golfului s'au descoperit urmele unei construcții neobișnuit de mari, care după felul lor, par a fi urmele unui templu din epoca celei mai mari dezvoltări a Tomisului. La marginea orașului era *Necropolea*, care a dat o mulțime de sarcofage, arătând prin numărul lor dezvoltarea la care ajunsese vechia colonie milesiană în sec. IV și următorii după Cr.

Dar nu numai sub raportul politic și religios, Constanța era însemnată prin drept credincioșii ei apostoli ai creștinismului, în părțile acestea, pe unde sămânța aruncată de apostolul Andrei începuse a rodi.

Le Quien, în lucrarea sa de erudiție «*Oriens Christianus*» enumără 12 episcopi, a căror listă începe în anul 290 cu *Evangelicus*. Nu-i voi cita pe toți — destul a spune că cel din urmă, *Valentinian*, arhipăstorește în Tomis pe timpul lui Justinian, sub care orașul nostru apare cu noua sa numire de *Constantina*, pomenită pentru întâia oară de *Procopiu* în scrierea sa «*De Aedificiis*».

Năvălirea și mai apoi stăpânirea bulgară a țarului Simeon, roade din temelii falnică Metropolă a Portului, de aci urme din ea nu mai rămân.

Chiar și numele de Tomis a fost cu desăvârșire uitat; de aceea unii învățați îl căutau pe la Timișoara; alții pe la Cetatea Albă, pe la Tulcea sau Babadag. Iar ilustrul *Mommsen*, adoptând părerea consulului grec *Vretos*, indentifica Tomis cu Anadolkiol, bazat pe simpla găsiră a unei pietre cu inscripția orașului în suburbia Constanței.

Azi nici o indoială nu mai rămâne despre indentitatea Tomisului cu Constanța. Așa dar în veacul al X-lea, istoria orașului nostru tace. Îl învăluisse întunericul barbariei, astfel că și-a ascuns istoria sub propriile-i ruine.

Aceasta durează până în veacul al XII-lea, când Venetienii și mai în urmă Genovezii, reinviară «*Constantza*» după cum stă scris în *portulanele* medievale.

Încrările acestor «*marchands et guerriers*» și mai ales numele Genovezilor, a dăinuit până târziu încoace. La Constanța, vechiul port genovez a fost mărit de Englezi; la Mangalia, digul Genovez înfruntă și acum valurile Mării. Oua *Sf. Gheorghe*, ne amintește de patronul republicii, care figura pe toate stindardele ei.

Cucerirea turcească, de la sfârșitul veacului XIV, pune capăt stăpânirii latinității asupra Constanței. Portul său este din ce în ce mai puțin frecventat de vase, din cauza nesigurății plutirii. Turcii numiră *Küstenge*, locul exilului poetului roman.

Stăpânirea turcească în Dobrogea, însemnează o perioadă de întuneric stepa se colonizează cu Tătari, un popor care a stat departe de navigație lacul *Rszelm* și gurile Dunării se îm-

potmolesc și porturile decad. Războaiele ruso-turcești nu lasă în urma lor decât ruină și cenușă. E destul să citim numai ce scrie medicul francez *Allari*, care a participat la războiul Crimeei în Dobrogea, ca să ne dăm seama de efectele groasnice ale acestor războaie. În Constanța nu rămăseseră decât vreo zece case și o mână de locuitori mai puțin numeroși ca într'un cătun. Provincia era o mare de ierburile cari se coseau pentru nevoile armatei franco-turce.

Ca o biată mahală turcească, am moștenit și noi Constanța. În mijlocul orașului, case dărâmate și maidane, iar de pe la hotelul «Grand» spre Anadolchion, nu te puteai aventura decât cu pază, de frica lupilor. Portul, mic și împotmolit, abia putea adăposti patru corăbii mici de câteva tone.

Tot comerțul consta în descărcarea câtorva butoaie cu masline și încărcarea câtorva tone de cereale.

Pe la 1890, Constanța încă era un biet târgușor cu 7—8000 locuitori.

Orașul și portul Constanța, nu-și ia avânt decât odată cu construirea mărețului pod de peste Dunăre. Fără acest pod, comerțul Constanței ar fi fost amenințat, căci știut este că un port cu atâta înflorire mai bine, cu cât magazinele sale au un hinterland mai întins, din care să absoarbă bogățiile.

Dar construirea podului de peste Dunăre a trebuit neapărat să stea în legătură cu altă operă măreață și anume crearea portului Constanța, care a trebuit să fie adâncit, îndignit și înzestrat cu silozuri, magazine și alte ins-

talajii necesare funcționării unui port comercial modern.

Grație acestor opere mari, cari vor fi o veșnică glorie a înțeleptei domnii a Regelui Carol, Constanța a propășit din toate punctele de vedere, așa în cât astăzi poate adăposti între zidurile ei, o populație de peste 65.000 de locuitori).

*) În acest scurt istoric al orașului Constanța, ne-am servit de lucrările: „*Ricorduri din Constanța*” de Col. *Ionescu Dobrogeanu* și de „*Discursul de deschidere al Congresului Camerelor de Comerț*” de J. *George Georgescu*.

Rezultatul concursului pentru cel mai frumos joc publicat în concursul I.

Au obținut voturi:
COSTEL I. VĂLCU, Ploești — 16
YRRONICK, Loco — 2
MIRCEA GROSSU, Bărlad — 2
TRANDAFIR NEGRU, Ploești — 1

PREMIUL — 50 lei în numerar — a fost câștigat de d-l *Costel I. Vălcu* din Ploești, care a obținut cele mai multe voturi.

Citiți și răspândiți Revista Literară Vraja Mării

Bietul cal zăcea și acum cu picioarele adrobite de gloanțele celor două armee, care au trăznit simultan.

Când îmi trecu durerea de cap, mă ridicai și mă dusei la Rex:

— «Ei bravo! Iată-te întârziat amice! Cred că îmi aduci vești frumoase!»

— «Da, da, grozav de frumoase chiar! De dragul tău Old Margham a pus să mă împuște. Ceeace, mai rău este că n'a reușit decât să mă bugească de o saie; în schimb au împușcat calul. Rex se îngrozi:

— «De unde știi că tata.»

— «Wai Warrens e mâna lui cea dreaptă. Întreabă-l pe el!»

— Warrens, chemat de Rixi, veni târziu. Margham îl luă repede:

— «Iată ești plătit ca să-mi împuști prietenii?»

— «N'am împușcat pe nimeni, conașule! Eu nu știu aproape . . .»

— . . . nimic alt decât să 'ntinzi puștile 'n salcii. Nu trebuie să tăgăduiești. În toată regiunea aceasta nimeni nu știe să 'ntindă o pușcă mai bine ca tine și, în afară de asta, m'am informat: una din puști este chiar aceea cu care ți-ai lovit fecinrul. Ei

bine, stimabile domn, îți promit că, după ce mă fac bine, să te expediez în Dakota unde guvernul federației americane o să te spânzure.

Warrens rânni nepăsător și ohrașnic:

— «Asta n'o să se întâmple! Apoi își puse palăria, trânti ușa și se duse.

O săptămână mai târziu, eu și cu tata ne imbarcam la Brighton pentru peninsula scandinavă. Rămăsem înțeleși cu Rixi că ne vom întâlni peste șase luni la Londra și vom porni spre Nome după aur. În vremea aceea, Alaska era cutreerată de reprezentanții tuturor națiunilor de pe lume. Perspectivele unei îmbogățiri rapide, mâna în acele ținuturi oameni din toate clasele sociale: vagabonzi, foști pușcăriși, funcționari fără viitor, nobili scăpătați, tineri blazați — chiar și femei din lumea marilor aventuri — se imbarcau în toate porturile pentru Canada, pentru Irlanda, pentru Alaska, toți cu o singură țință și cam cu aceleași bagaje, hărți, busole, arme, câini etc. Cei mai mulți dintre ei, plecau prin Prince Alberth deoarece se gâ-

Administrative

ABONAMENTE:

3 luni	30 lei
6	55
12	100
Instituții, autorități și străindute	300

NU DAȚI BANI

celor cari nu au legitimații, pe anul 1935, de culoare VERDE, cu fotografie și ștampila revistei noastre!

Trimiteți-ne adresele prietenilor. De pentru a le trimite câte un număr, pentru propagandă.

Căutăm reprezentanți serioși, capabili și cinștiți, în toată țara.

Citiți și răspândiți revista **VRAJA MĂRII**. Cu cât va avea mai mulți cititori, cu atât va fi mai frumoasă.

ATENȚIUNE. Rugăm pe cititorii noștri în întârziere cu plata abonamentului pe acest an să ne trimită suma datorită.

Vizite la redacție nu primim. Orice corespondență prin poștă

deau să ia norocul dela capăt. Acest capăt al norocului consta în comorile tribului Kawaow, dispărut cu multe secole înainte, cari comori, se spunea că ar fi fost grămadite prin unele peșteri dealungul fluviului Siskacewan, sub picul Dugurth sau prin văile Nearodului. Entuziasmul, curajul și tenacitatea cu care luptau oamenii aceștia, ani și zeci de ani de zile, în ținuturile arctice și în regiunile polare, pentru a descoperi măcar un pumn de aur, era ceva ce nu te lăsa să dormi — cel puțin pe Rex care hotărâse în cele din urmă să se lipsească de averile pe care tatăl său i le punea la îndemână și să-și ale singur norocul. El studiasse de alt fel toate hrisnavele și pergamentele din vremea Kawaowilor și știa pe deasupra toate popasurile de sute de ani ale acestui trib-fantomă. Avea siguranță că vom da peste acele comori și atunci . . . toate visurile sale avea să fie realitate deplină.

— Va urma —

HORIA TELIAJEN

Toamna 'n cartier

Taci!...

in cartierul plin de igraste
cu muzic de foame
lrei sdraci...

In lumina asta ravasita
cintecul iubirii moare 'n drum
ca o rază mică fără soare,
fără melodie și parfum...

Taci!...

in răsruce s'a oprit o fată
cu iubirea tragedă in sin!
Este visul meu de altă dată?
In răsruce s'a oprit o fată
cu suris uscat ca de nebun...

Taci!...

Începe cineva prin cartier
o fată sdracă, bolnavă
un cergelor
un ciine
și-un boer...

Doamnă,

taci!

afar' e toamnă,

toamna trubadurilor sdraci...

VALERIU LACRIMA

NOAPTE

...Când soarele cade injungliat in
asfințit, te naști tu, Noapte! Tu suflăt
al zilei ce te înalți după moartea ei—
ție îți închin cântul meu de azil...

Desigur, te-au mai cântat și alți poeți
mai înainte mea, toți te-au avut
în gând, iar tu te-ai răzbunat apoi pe
toți, coborându-te în sufletele lor.

Dece?

Dece Noapte predeștii așa de
crunt pe toți cântăreții tăi, deși tu in-
su-ți cânti să scapi de întunericul ce
te apasă, întovărășindu-te cu biata, cu
trista și palida lună?

Fă ce vrei, mi-e indiferent! Eu tot
pe tine te voi cânta acum, căutând
să aflu misterul nepătrunsului tău.

...Noapte, hai destăinuiește-tel Spune-
mi dece și fața și inima ți-e neagră?
Oare nu te-ai săturat să acoperi cu
neagra ta hlamidă Minciuna ce numai
mulțumită ție s'a putut naște?

Hai Noapte, hotărăștă-tel Dezvăluie-ți
trupul, acoperind cu flamura ta de
nepătruns Păcat, distrugând astfel tot
răul Universului cu Mantaua Neagră
a Nepătrunsului, Ingrădind Ipocrizia și
Răutatea.

...Spre mulțumirea noastră și a ta se
va putea naște atunci Binele, Talentul
și Frumosul apărât de tine, Noapte!

Haide, fă-o!...

COSMIN CICOARE

Buletinul Asociației Cultural-Literare „Vraja Mării”

In Constanța va lua ființă, luna
viitoare, „Asociația Cultural-Lite-
rară VRAJA MĂRII”.

Adeziunile se primesc la Redacție,
prin poștă, sau la biroul tipogra-
fiei „Dacia” str. Carol No. 3.

Amănunte în numărul viitor.

Regionala Oltenia Centrala Craiova

Comitetul:

Președinte, d. Ilie Lișteveanu.

Vice-Președinte, d. Dumitru Iancu.

Secretar, d. Marin Buzatu-Bébe.

Membri, d-nii Ion Georgescu și
Adrian Ionescu.

Cenzori, d-nii Costică I. Iiescu,
Carol Guth și Ion Marinescu.

Supleanți, d-nii C. Tărulescu, Ion
Buzănescu și Emanoil Vătafu.

Membrii activi:

D-rele Laura Simionescu, Nicolette,
Jianu, Elena Ciută, Fanny Constanti-
nescu, Rozica Nicola, Puika Marinescu,
Constanța Boboc, Coca Mihailescu,
Liddy Ceconi, Căpruciu Coca, Mi-
oara Demetrescu și Anny Ionescu.

D-nii Nelu Stănescu, Vasile Suciu,
Dumitru Petrescu, Credy Gr. Dălgoci,
Georgescu I. Mihail, Anghel I. Lun-
gulescu, Mircea Georgescu, Rudolf
Horn, Nicu Nicola, Vărzaru Petre,
Traian Gr. Balănoaiu, Alfons Fiedler,
Lămbucă M. Nicolae, Nicolae Safta,
M. Marinescu-Gell și Adalbert Bella-
Mackor.

ATENȚIUNE!

Statutul Asociației se trimite imediat
celor ce doresc a organiza asociații,
sub auspiciile Revistei „Vraja Mării”.

Concluzie marină

Măști Regretele dispa-
In lăgurile Mării
Ga visul din pahar...

SPRING

Sunt legați de amintirea
Unui zâmbet de teoară,
Cum se leagă nemurirea
De o piatră funerară.

Sunt legați cu sărutarea
Renunțării amare,
Cum se leagă frământarea
Valurilor de pe Mare.

Sunt legați — și amăgirea
Libertății mă apasă,
Cum apasă rădăcirea
Sufletelor fără casă.

— Găci povestea vieții: mele
& știută de furtună
Și e scrisă doar pe stele
Și pe razele de lună

— Beau... să-mi fie despărțirea
Mai ușoară ca suspinul;
Vreau să uit nedumerirea,
Tineretea și Destinul...

Beau... căci mâine, cine știe
Ge sirendă îndoliată,
Va cînta o liturghie
Pește barca scutundată

SPRING

— OXO —

Concursurile noastre

Un nou concurs de desen

În dorința de a înfrumuseța pagi-
nile revistei, instituiem un concurs
pentru cele mai frumoase desene,
cap de rubrică.

Cei ce doresc a lua parte la acest
concurs, vor trimite desene lucrate în
tuș, de orice mărime, pentru rubricile
ce publicăm în fiecare număr.

Fiecare poate participa cu oricâte
desene. Vor avea prioritate cele mai
suggestive.

Vom oferi următoarele premii:

- 1) 100 lei în numerar
- 2) Un abonament pe un an la re-
vista noastră.
- 3) 50 lei în numerar.
- 4) Un abonament pe 6 luni.
- 5-6) Două abonamente pe 3 luni.
- 7-15) Volume literare.

Concursul literar

Pentru ca să poată lua parte la a-
cest concurs și cei cari, din diferite
motive, nu au participat încă — și,
pentru a le da posibilitatea, celor cari
li s'au publicat, de a se pune la cu-
rent cu plata abonamentului,

PRELUNGIM TERMENUL cu încă
o lună, adică până la 15 Noembrie c.

După această dată, nu se mai pri-
mește nicio participare, urmând a
publica cele soșite și apoi rezultatul.

Premiile: 100 lei numerar și 5
volume literare.

REDACȚIA

— 0 —

PĂCATUL

*Eu n'am murit eu mai trăesc
In amintirea voastră,
Eu n'am murit, eu mai trăesc,
Din loc in loc vă insofesc,
Vă bat iar la fereastră.*

*Priviți-mă, sunt cum am fost,
Copil iubit de-o lume,
Priviți-mă, sunt cum am fost,
La voi iar viu la adăpost,
Nu mă chemați pe nume...*

*La amândoi v'am fost sortit
Să vă unesc în patimi,
Priviți-mă, eu n'am murit,
La amândoi v'am fost sortit
Să mă plătiți cu lacrimi!*

ALEXANDRU NICORESCU

Eră un timp frumos...

*Eră un timp frumos ca o poveste
A nopților de vis, orientale,
Din vremi străvechi, suave și regale,
Cântate slânt pe armonii celeste.
Și, azi, trăim sub dămburi sepulcrale,
Inlănuți de răbulfiri luneste,
Indoliați și fără nicio veste,
Că vom scăpa de chinuri și rale.*

*Cum să abuți un fulger, ce zdrobește?
Cum să sugrumi un junghi, ce sfredelește?
O inimă bolnavă și creștină?...
Când ziua e — din leagăn — mohorită,
Nu va simți, cum dorul se 'ntărâtă,
Ca una, ce — în zori — a fost senină...*

I. D. BALTAU

E TOAMNĂ...

*Se scutură castanii
De vântul trist și rece.
Se simte, suflul toamnei,
Pe lângă ei cum trece.*

*Se scutură și plopii,
In foșnete sinistre...
Și ploaia 'și toarnă stropii
Pe lunci pustii și triste.*

*E toamnă, frig și vânt
Și brumă ce îngheață.
Florile 'și culcă la pământ,
Corola fără viață...*

LILLY A.

Luna viitoare apare Biblioteca
•VRAJA MĂRII•.

DE VORBA CU CITITORII

Gicu M. Tacu. — Ați omis a trimite mărci pentru expedierea manuscriselor.

PIOEȘTENII vor depune corespondențele, manuscrisele și orice comunicare pentru revista noastră, la librăria «Ștefan Ierjenescu» de unde le va ridica reprezentantul nostru d-l George Făltu.

Vasile Oprisor. — Avem toată încrederea.

I. T. — Ne-ați uitat: In No. viitor recenzia. Așteptăm cele promise.

Alex. Beck. — Toată dragostea și mulțumirile noastre!

Nicolae Liesckievici. — «Ai plâns cu loc de stele»: Nepublicabilă. Altceva.

Tinofei Neagu. — Vi s'au trinitis numerile cerute. Abonament n'am primit.

Ștefan René. — Cu regret.

St. Stănescu-Buzău. — Nimic?

Mulțumim D-lor *George Timaru și Sava Gh. Florescu*, comercianți din Brăila, pentru sprijinul acordat revistei prin d. D. Șt. Petropol.

Ionel Marinescu. — «Sfârșit»: A căzut înfărsit!

Lilly A. — «Fum de țigară»: Nu face!

Ioan Coca. — «Dimineața» e slăbuța. Când ne achitați datoria?

C. Alba. — «O poveste tristă, cu sfârșit frumos!...» a căzut. Altceva.

Barbu Emanuel. — N'am putut alege nimic.

George Petrache. — «Veste...»: Te vestim că... nu! Idem anchetă.

Kri-Kora. — «Noua ortografie»: Cu astfel de humor, noi ne împacăm de minune, dar nu în cadrul revistei noastre. Nu uita că suntem o revistă de tineret și o trimitem și Academiei Române, academie care a fost și este singura Mamă bună a literaților de toate taliile.

CITITORII din Brăila, Galați și Tulcea vor binevoia se adresa — pentru orice privește revista «Vraja Mării» — redacției noastre din Brăila, str. Lipoveni 22, d-lui D. Șt. Petropol.

Ionel Bradelafruntești. — «Hebe»: N'am primit-o.

Gh. Cristescu. — «Visând...» și «Mery»: Trimiteți-le din nou, dar refăcute și numai pe o față a hârtiei.

Miky. — «Prin ploaie»: Fără fond. Naivă.

Icador. — «O pagină de roman»: Are nevoie de o serioasă «contrafacer», și mai clar scrisă.

V. George-Lecca. — S'a trimis acel exemplar. V'am înscris printre membrii fondatori ai Asociației noastre.

N. Chirică. — Vi s'a retrimis No. 9

la noua adresă. Cercetați. 2) Trimiteți-le și vom vedea ce se poate face.

V. G. Delamilcov. — Calde mulțumiri. Vom conta pe sincera Dvs. prietenie. Epigrama n'o putem publica. Am promis că nu vom mai serie nimic despre acel individ.

Geordange și Arcenco. — Se vor cerceta cu toată bună-voința. Nu părtinim pe nimeni.

Al. Ștefănescu. — Aveam nevoie și nicidecum teamă!

— o x o —

JOCURI

CONCURSUL 2

ATENȚIUNE! Fiecare concurs se compune din două serii a patru jocuri. Deslegările se primesc timp de 10 zile dela publicarea seriei II-a, toate odată, însoțite de cuponul de jocuri din pag. II-a a fiecărui număr.

Vom publica numele deslegătorilor și prin tragere la sorti, se vor oferi următoarele premii:

Premiul I — 100 lei în numerar.

Premiul II — Un abonament pe un an la revista noastră.

Premiul III — 50 lei în numerar.

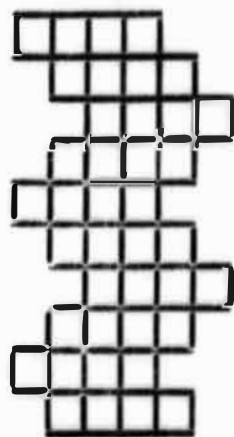
Premiul IV — Un abonament pe 6 luni.

Premiul V — Un abonament pe 3 luni.

Premiul VI-X — Câte o carte literară.

Seria I.

1. — Joc în zig-zag de Aurel Moldovanu, Bistrița

II

Fluviu în Rusia.

Departament francez în Algeria.

Pictor român (1827—1891).

Fiul lui Telamon.

Calif arab, cuceri Egiptul

Fluviu în Suedia.

Sculptor francez (1837—1916).

Căpetenie la Gali.

Ereziarh din Alexandria.

Tragedie de Corneille.

Dela I-II: o frumoasă revistă pentru tineret.

IMPORTANT! La fiecare concurs vom oferi un premiu de lei 50 în numerar sau un abonament pe 6 luni la „Vraja Mării”, după alegere, cel mai frumos joc publicat.

Cititorii sunt rugați să-și dea avizul trimițând cuponul de vot din pagina 12a.

2. — **Triunghiul**
de Gică Petrescu, București

- × × × × × × Personaj în Electra
- × × × × × × Fructă
- × × × × × × Dorit de toți
- × × × × × × Piept (ă-)
- × × × × × × Pronume
- × × × × × × Există!

Vertical la fel.

3. Carte de vizită magică
de „?”...

FLORU ȘPETȚ
INOINER

ARAD

Il puteți descoperi pe autorul acestui joc și orașul unde locuiește? (N. R. — Cercetați n-rele trecute).

Premiile nu se expediază decât în baza unei cărți poștale, trimisă de câștigător, arătând adresa exactă.

4. — **Șaradă.**
de N. Chirică, Galați

Prima parte-i glas de viață,
A doua boxului necesită...
Unindu-le, ne dă o mare
Și, dacă vreți și o strămoare!

Anul II „Vraja Mării” — No. 11-12

Concursul literar

Votez pe No.

Anul II „Vraja Mării” — No. 11-12

Cel mai frumos joc!!!

Votez jocul și lui

Citii și răspândii!
REVISTA
„Vraja Mării”

Rubrica cititorilor

Pentru inserarea unui anunț în această rubrică se percepe o taxă de un leu de cuvânt.

Șase cuvinte gratuite, dacă se trimite cuponul din pag. 11-a. (Nu facem excepții!).

Pentru orice cuvânt scris cu litere cursive, 2 lei; cu litere aldine, 3 lei; cu litere MARI 4 lei.

La anunțurile încadrate în chenar, se percepe o taxă în plus, de lei zece, indiferent de numărul cuvintelor din acel anunț.

■ **Marchizul**: Adresa mai târziu. Rog semnalmamente, ocupația, localitatea. — Izolda.

ROSASPINA: Iartă-mă, n'am avut posibilitate de-ați scrie... (Aceeaș dorință am și eu.)
Marinar sentimental.

■ **„Micky-Maus”**: Să-ți scriu eu întâi?... — Myckidutza.

■ **Klaus**, caută corespondența unei domnișoare simpatice, sub 19 ani.

■ **Rosaspina**: Ce nume frumos ai! — Gigel.

■ **Boerebista**: Brună, simpatică, constanțeană. Măta? — Senorita.

■ **Myckidutza**: Primește sal(r)utări! — „Micky-Maus”.

■ **Doresc cunoștință** doamnă văduvă, frumoasă, bogată, sau domnișoară adevărată. — Găitan.

■ **Doresc corespondență** cu o brunetă. — Puiu.

■ **Caut iubire ideală**. Sunt blond. — Wals.

■ **Lup-de-mare**: Sănătate și voce bună! — Sym-Pattyck.

■ **Harry**, caută iubirea unei corespondente drăguțe.

■ **Cine mă vrea?** — Fiul Moșierului.

■ **Doresc corespondent blond**. Găsi-voi? — Rozica.

■ **Allo !...** Care brunet corespundează cu Nina?

■ **Fanny.. nimic!?**... Dece? Aștept. Scrie. — Willy.

■ **Caut blondină simpatică**. Găsi-voi? — Nikoss.

■ **Craioveni!** Trăiască „Vraja Mării”. Uraa! — Schmok.

■ **Care blondină** corespundează cu Jack London?

■ **Caut pe Marieta Coj..** Ploștea — te voi găsi? — Con-

stantinopolitanovicescovici (Să-mi plătești penișa, dom'le!... Red.)

■ **Amazoanelor**: Doresc cunoștința. Adresa redacție. — Destinul.

■ **ALLO!** Caut un băiat drăguț. Se găsește? — Valentina.

■ **Doresc corespondență** duduie simpatică, brunetă. — Brumar.

■ **Caut corespondență** drăguță și inteligentă, sub 19 ani. — Apollo.

■ **Caut corespondență blondă**. Găsi-voi? — Lyon.

■ **Mircea Balmuș** caută o Monică craioveancă.

■ **Craiul necredincios**: Sal(r)utări. — Amazoanele.

■ **Tyka**: Ești idolul vieții mele. — Cornelyu.

■ **Rosaspina**: Renunț la toate pentru tine. Gelimer.

■ **Haberrund**: Salutări din Ploești. Nemo.

■ **Brună sau blondă** Mi-e tot una... (Nera?)

■ **Rosaspina**: Îți voi scrie. — Fredy Bathory.

■ **Lista suspectilor**: 1) Costel Pykomar. — Yrronyck.

■ **Stelian Macovei**: 24 1/2 Ott 5 și 61824 11. — Gigel Radulescu.

GRATUIT se trimite cititorilor noștri **Mnemonică sau arta de a ne întări memoria**. Dacă trimiteți adresa Revistei „Ocultismul” Str. V. Alexandri, 73 — Bolgrad (Județul Ismail)

(Poate — mai știi? — își vor aduce aminte să achite abonamentul...)

Anul II „Vraja Mării” — No. 11-12

Rubrica cititorilor

Șase cuvinte gratuite. Restul 1 leu cuv.

Anul II „Vraja Mării” — No. 11-12

JOCURI

Numele

Localitatea

Rugăm comunicați-ne din timp schimbările de adresă

Vraja Mării

Revistă de literatură

Redacția și administrația:

STRADA SMÂRDAN No. 7

CONSTANȚA

D-Sale Domn

Cine a primit și reținut un număr din **VRAJA MĂRII**, se consideră abonat și e rugat a trimite abonamentul prin mandat postal, fără să aștepte alte intervenții. Persoanele care nu voesc a se abona sunt rugate a scrie vizibil cu vântul *Retur* și a pune revista în cutia postală fără lipire de marcă nouă.

DR. C. BALABAN

CĂI URINARE — BOLI DE FEMEI

ORE DE CONSULT 4-7 P. M.

CONSTANȚA, — Strada CAROL, 91

RECENZII

Cărți

D-nii autori și editori, cari doresc a li se face recenzii asupra lucrărilor apărute, vor trimite câte un exemplar pe adresa revistei noastre.

«CÂNTECE POPULARE»

— Folclor muzical —

de IORDACHE BULARDA

(Colecția «Editurii noastre» București)

Galeria literaturii noastre populare și-a mai adăugat o perlă, lângă cele de până acuma; cari sunt puține față de ce am putea să avem, dar nu le căutăm.

Autorul cărții a știut să îmbineze cu o măiestrie artistică poezia și muzica simplă dar plăcută a poporului dela sate, din regiunea unde s'a născut și a crescut, în mijlocul sătenilor, cu vorba lor curentă, care este și ea o muzică adevărată ca:

*Mlădiță crescută 'n schini
Ca și omu' pin *) străini*

sau:

*Străini, sati străini, **)
Undi nu cunosc pi nimi!*

După umila mea părere, cartea interesează deopotrivă; atât pe specialiștii folkloriști, cât și pe toți cari se interesează și iubesc adevăratele comori ale poporului nostru — în special pe preoți și învățători, cari sunt mai legați de popor, din toate punctele de vedere, cât și pe intelectualii dela orașe.

*) Printre

**) Sat străin

Indrăgiți literatura? Citiți

„Raza Literară“

Red. și Ad-ția: B-dul Elisabeta, 43 — București

DELICIOASE

FRANZELE

CORNURI

PÂINE

Numai la

RUDOLF SZAKMÁRY

Cuza-Vodă No. 30

CONSTANȚA

LA
„Cisma lui Cuza Vodă“
Magazin și atelier
de încălțăminte
VASILE HURDUC
Constanța
Str. Ștefan cel Mare, 103
Execută comenzi
Eftin și solid

Din această lucrare, au ocaziunea să cunoască dialectul bine redat și versurile populare atât de plastice ale țăranilor noștri.

În aceste timpuri, — cartea d-lui Bularda este binevenită și îi face cinste, pentru că umple un gol care se simte.

VASILE OPRȘOR

Reviste

«ERA NOUĂ»

Organ al Asociației învățătorilor din jud. Trei-Scaune. Apare lunar. Redactor: *Ioan I. Stoenac*. Abonamentul anual lei 100. — Redacția și Ad-ția: str. G-ral Moșoiu 19, *St. Gheorghe*.

«ESPERANTISTUL»

Fondator: *D. N. Mincev*. Redactor: *I. Ionescu-Căpățână*. Apare bimestrial. Abonamentul anual lei 40. — Redacția și Ad-ția: str. Dr. Istrate 10, *București V*.

Ziare

«EGALITATEA»

Ziar săptămânal. Director: *M. Schwarzfeld*. Abonamentul anual lei 300. Red. și Ad-ția: str. Mircea Vodă 30, *București*.

«EVENIMENTUL»

Ziar intransigent. Redacția și Administrația: str. Frumoasă 54, *Brăila*.